

3

A

B

pe, kar smo opazili znotraj več zaščiteneh con v rezervatu, kjer bi moralo biti to prepovedano, saj je tam dovoljena samo paša. Verjetno je to le simptom, da se tudi pri nas začenja intenzivna kmetijska proizvodnja, zaradi katere se je v zadnjih 25 letih število ptic odprtih pokrajin zmanjšalo za 44 %. Na dolgi rok tudi naše zadnje droplje najbolj ogroža premena pašnikov v polja ali pa zamenjava nizkih poljedelskih pridelkov (žito, lucerna) z visokimi (koruza, sončnica). Ravno privatizacija in sprememba namembnosti zemljišč po vsej nekdanji Vzhodni Evropi, Rusiji in osrednji Aziji se kažeta kot največje tveganje za to vrsto. Pričakujemo lahko nadaljnjo izgubo njenih habitatov in zatorej nadaljnje zmanjševanje populacije te vrste – prek 30 % v naslednjih desetih letih.

Na njivi v daljavi zagledamo nekaj živega ... ne, ne, le dve srni, ki ležita na tleh. Pa vendar, malce dlje, med dvema pasovoma trstičja vzdolž kanala ... je to res mogoče? Pa je! Končno, droplje! Postavimo teleskop, vendar so ptice na meji vidljivosti. O tem, da imamo opraviti z dropljami, ni dvoma, a si vendarle želimo, da bi jih videli malo bolje.

Poskušamo se jim približati z boka, kar je razlog, da se vozimo okoli nekih njiv, preprosto zato, da ne bi droplje začutile, da se ves ta direndaj dogaja zaradi njih. Nezaupljive so in ni se jim lahko približati. Naposled na njivi pred seboj le nekako uzremo jato ležečih velikih droplj, čeprav se večina izmed njih tako staplja s podlago, da jih kljub njihovi velikosti stežka opazujemo. Kot da bi se zavedale naše živčnosti širijo peruti in, obsijane s soncem, vzletijo, vseh 13, natančno polovica zadnje populacije droplj v Srbiji. Videti so prav neverjetne, kot da bi na gosje telo nekdoripel orlove peruti. Zmagoslavno se nasmehnem ...

Izvedenci domnevajo, da je pred stotimi leti samo v Vojvodini živelo prek tisoč velikih droplj. Sicer pa je ta vrsta takrat naseljevala tudi druge dele Srbije: okolico Niša, Prokuplja, Leskovca in Vranja ter Negotinsko krajino. Toda z uničevanjem njenega habitata in lovom je bila pregnana z večine tedanjih gnezdišč, tako da je pred dvema desetletjema populacija velike droplje štela le še 26

osebkov. Madžarski strokovnjaki za droplje iz narodnega parka Kiškunšag so ocenili, da bi v tem habitatu lahko živelo od 50 do 60 droplj. Pa vendar je bilo v zadnjem času največje število te vrste zabeleženo pred petimi leti, in sicer 35 osebkov v zimski jati oziroma kakih 10 reproduktivnih samic v gnezditvenem obdobju. To je resda malo, a vendarle več kot pred dvema desetletjema. Za to povečanje njihovega števila se je treba zahvaliti tudi lovskemu društvu Perjanica iz Mokrin, katerega lovski čuvaji skrbno pazijo na ptice, še posebno med obdobjem gnezdenja, pozimi pa zanje puščajo silažo kot dodaten vir hrane. Kljub temu je bilo med našim štetjem prešteti samo 19 osebkov, torej niti 50 % števila, zabeleženega pred petimi leti. Upanje pa vendarle še ostaja, kajti prav mogoče je, da smo kako jato, iščočo kritje pred vetrom, preprosto prezrli. (In res je bilo med ponovnim popisom mesec dni pozneje prešteti 29 osebkov.) ●

POPRAVEK

V prejšnji številki Sveta ptic smo pri članku **Samec malega deževnika je uprizoril srhljivo predstavo** pomotoma namesto slike samca malega deževnika objavili sliko samice. Za napako se vam opravičujemo.

Razlikovanje med samico in samcem malega deževnika (*Charadrius dubius*)

// Urša Koce

Odrasli samci in samice malega deževnika se v barvnih vzorcih perja med seboj le bežno razlikujejo, zato določevanje spola ni enostavno. Najbolj zanesljivo jih lahko ločimo v času svatovanja in gnezditve. Tedaj tudi z razdalje lahko prepoznamo en ali drugi spol, zlasti če osebka opazujemo v paru in ju med seboj primerjamo.

Pozorni moramo biti predvsem na temne vzorce na glavi in oprsju, ki so pri samcu ogleno črni (slika B), pri samici pa vsebujejo tudi rjavo barvo (slika A). Najlažje opazna je razlika v barvi ušesnih krovcev, prav tako pa se v intenzivnosti črne barve razlikuje tudi ovratnik.

Proti koncu poletja in pri osebkih na jesenski selitvi je določevanje spola manj zanesljivo, saj se tedaj že prične postopna pognezditvena golitev in temni deli telesa lahko vsebujejo rjava peresa pri obeh spolih.

3: Posebni naravni rezervat »Pašnjaci Velike Droplje« (edino še obstoječe gnezdišče te vrste v Srbiji), kjer bi moralo v naslednjem letu stati središče za obiskovalce rezervata.
foto: Dragan Simić

A: Samica malega deževnika (*Charadrius dubius*)
foto: Jure Bizjak

B: Samec malega deževnika
foto: Tone Trebar